

§ 190

Hakemus Ruokavirastolle virallisen valvonnan elintarvikenäytteenoton siirron hyväksymiseksi

HEL 2023-014866 T 11 02 00

Ruokaviraston diaariluokka 04.02.20.01

Päätös

Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomainen, ympäristö- ja lupajaosto päätti hakea Ruokavirastolta hyväksyntää siirtää viralliseen valvontaan liittyvän elintarvikenäytteenoton osittain Metropolilab Oy:n tehtäväksi.

Ruokaviraston hyväksytyä Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomaisen hakemuksen on Metropolilab Oy:llä oikeus suorittaa Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomaisen puolesta elintarvikevalvontaan liittyvää elintarvikenäytteenottoa.

Käsittely

Esteelliset: Riikka Åberg (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätös 25.5.2023 § 91 koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä
- 2 Elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä koskeva sopimus 2023–2025 (optio 2025-2027)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ruokavirasto

Otteen liitteet
Esitysteksti

20.12.2023

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asian tausta

EU:n valvonta-asetus (EU) 2017/625 mahdollistaa sen, että toimivaltainen valvontaviranomainen voi 28–33 artiklassa säädetyin edellytyksin kirjallisella toimeksiannolla siirtää muulle taholle tehtäväksi viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä toimeksianton saaneen elimen tehtäväksi. Valvonta-asetuksen tarkoittamaa siirtokelpoista virallista valvontaa on käytännössä lähinnä tarkastusten tekeminen. Tarkastusten tekemiseen voi liittyä myös näytteenottoa. Valvonta-asetus sallii, että viranomainen voi siirtää tarkastustehtäviä ja tarkastustoimintaan liittyviä näytteenottotehtäviä muulle taholle eli käytännössä ostaa niitä ostopalveluna.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on 25.5.2023 § 91 hyväksynyt MetropoliLab Oy:n tarjouksen koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä (hankintapäätös liite 1). Samalla päätöksellä se on oikeuttanut ympäristöjohtajan tekemään kyseisen hankintasopimuksen MetropoliLab Oy:n kanssa sekä tekemään sopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia (liite 2). Ympäristöjohtaja on allekirjoittanut sopimuksen 21.8.2023 ja se on tullut voimaan 4.10.2023.

Tällä hakemuksella haetaan puitejärjestelyn johdosta hyväksytylle tarjouksen tekijälle oikeus ottaa elintarvikevalvontaviranomaisen puolesta elintarvikevalvontaan liittyvää elintarvikenäytteenottoa. Ympäristöpalvelut on ostanut MetropoliLab Oy:stä virallisen elintarvikevalvonnan näytteenottopalvelua Helsingin kaupungin ja MetropoliLab Oy:n sopimuksen mukaisesti aiempina vuosina. Näytteenotto on koskenut yksittäisiä näytteenottoprojekteja, joista on etukäteen laadittu yksityiskohtainen projektisuunnitelma. Ympäristöpalvelut auditoi laboratorion suorittaman näytteenoton projektikohtaisesti.

Perustelut

20.12.2023

EU:n valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 28 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä yhdelle tai useammalle toimeksiannon saaneelle elimelle 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti tai yhdelle tai useammalle luonnolliselle henkilölle 30 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että toimeksiannon saaneella elimellä tai luonnollisella henkilöllä, jolle tehtävät on siirretty, on tarvittava toimivalta tehtävien suorittamiseksi vaikuttavasti.

EU:n valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 29 artiklan mukaan edellä 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tiettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien siirto toimeksiannon saaneelle elimelle on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on noudatettava seuraavia edellytyksiä:

a) tehtävien siirto sisältää tarkan kuvauksen niistä viralliseen valvontaan kuuluvista tehtävistä, jotka toimeksiannon saanut elin saa suorittaa ja edellytyksistä, joiden täytyessä se saa suorittaa kyseiset tehtävät;

Hakemuksen mukainen tehtävien siirto MetropoliLab Oy:lle sisältää ainoastaan elintarvikenäytteenoton.

b) toimeksiannon saanutta elintä koskevat edellytykset:

i) sillä on asiantuntemus, välineet ja infrastruktuuri, joita sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittaminen vaatii;

MetropoliLab Oy:n laboratorio toimii osoitteessa Viikinkaari 4, 00790 Helsinki. Nykyinen laboratorio muodostui Vantaan ja Helsingin ympäristölaboratorioiden yhdistyttyä vuonna 2008 ja yrityksen tuli osakeyhtiöksi vuonna 2010. Laboratoriopalveluihin kuuluvat elintarvike-, vesi- ja ympäristöanalyysit, kenttämittaukset sekä näytteenotto ja/tai haku ja tarvittaessa tulosten arviointi. MetropoliLab Oy:n tutkimusalueita ovat elintarvikkeiden mikrobiologinen ja kemiallinen laatu, haitta-aineet, koostumus ja lisäaineet, vesinäytteiden kemialliset ja mikrobiologiset analyysit, sisä- ja ulkoilman laatu, kosteusvaurioiden mikrobit sekä pilaantunut maaperä ja sedimentti. MetropoliLab Oy on Ruokaviraston Elintarvikelain nojalla hyväksymä viranomaistutkimuksia tekevä laboratorio.

ii) sillä on riittävästi henkilöstöä, jolla on soveltuva pätevyys ja kokemus;

Laboratoriopalvelujen kilpailutuksen tarjouspyynnössä on laboratoriolta edellytetty henkilöstön riittävää koulutusta tai ammatillista pätevyyttä.

20.12.2023

iii) se on puolueeton eikä sillä ole eturistiriitoja eikä se etenään ole tilanteessa, joka suoraan tai epäsuorasti voisi vaikuttaa sen ammattimaisen käytöksen puolueettomuuteen sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittamisen osalta;

Laboratoriopalvelujen kilpailutuksen tarjouspyynnössä on laboratoriolta edellytetty puolueettomuutta ja että sillä ei ole eturistiriitoja.

iv) se toimii ja on akkreditoitu kyseisten siirrettyjen tehtävien kannalta asiaankuuluvien standardien, kuten standardin EN ISO/IEC 17020 (vaatimukset erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle) mukaisesti;

MetropoliLab Oy on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T058, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025. Lisäksi elintarvikenäytteenotto on akkreditoitu.

v) sillä on riittävät valtuudet sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; ja

Valtuutuksen myöntää Ruokavirasto tämän hakemuksen perusteella.

c) käytössä on järjestelyt tehokkaan ja vaikuttavan koordinoinnin varmistamiseksi toimivallan siirtävien toimivaltaisten viranomaisten ja toimeksiannon saaneen elimen välillä.

Elintarviketurvallisuusyksikkö on laatinut tarkat menettelyt, joilla varmistetaan ulkoistetun näytteenoton koordinointi. Menettelyt sisältävät yksityiskohtaisen projekti- ja näytteenottosuunnitelman, näytteenottokohdeiden listauksen, käytännön neuvonnan ja näytteenoton auditoinnin.

Elintarvikelain (297/2021) 33.2 §:ssä on säädetty, että Ruokavirasto hyväksyy toimeksiannon saaneet elimet, joille valvontaviranomainen voi siirtää viranomaistehtäviä. Ruokavirasto on antanut ohjeen 1435/04.02.00.01/2023 koskien tehtävien siirtämistä elintarvikeketjun lainsäädännössä. Ohjeen mukaan hyväksyminen tapahtuu siten, että valvontaviranomainen laittaa Ruokavirastoon vapaamuotoisen kirjallisen hyväksymishakemuksen. Ruokaviraston hyväksymishakemukseen antama päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Ruokavirasto ilmoittaa elintarvikelain nojalla hyväksytyt toimeksiannon saaneet elimet viranomaisestrategiassa.

Sovelletut säädökset ja oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 27, 33 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, (virallista valvontaa koskeva asetus) 28 ja 29 artikla

20.12.2023

Ruokaviraston ohje 1435/04.02.00.01/2023 koskien tehtävien siirtämistä elintarvikeketjun lainsäädännössä

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön II osan 2 luvun 10.2 §:n mukaan ympäristö- ja lupajaosto toimii, ellei toisin ole määrätty, kunnan elintarvikelain valvontaviranomaisena.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätös 25.5.2023 § 91 koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä
- 2 Elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä koskeva sopimus 2023–2025 (optio 2025-2027)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ruokavirasto

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö